

Stockholm den 18 september 2025

Stockholms tingsrätt
Box 8307
104 20 Stockholm

Ansökan om stämning

Kärande:

Paula Klurfan, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Ombud:

Juristerna Erik Scherstén, Leonard Garg
och Màxim del Ríó Diaz

Centrum för rättvisa
Box 2215
103 15 Stockholm

erik.schersten@centrumforrattvisa.se
leonard.garg@centrumforrattvisa.se
maxim.delriodiaz@centrumforrattvisa.se

Svarande:

Staten genom Justitiekanslern
Box 2308
103 17 Stockholm

Forum:

10 kap. 2 § rättegångsbalken

Saken:

Skadestånd

1 YRKANDEN

- 1.1 Paula Klurfan yrkar att tingsrätten ska förplikta staten att till henne betala 71 250 kronor tillsammans med ränta på beloppet enligt 4 § fjärde stycket och 6 § första stycket räntelagen (1975:635) från dagen för delgivning av stämningsansökan till dess betalning sker.
- 1.2 Paula Klurfan yrkar ersättning för sina rättegångskostnader med ett belopp som kommer att anges senare.

2 VAD MÅLET HANDLAR OM

- 2.1 Paula Klurfan tog läkarexamen år 1998 i sitt hemland Argentina. Hon har sedan dess specialiserat sig inom neurokirurgi och arbetat som neurokirurg i både Argentina och Kanada. Från år 2013 var Paula Klurfan *associate professor* vid det framstående universitetet McMaster University i Kanada där hon var aktiv i utvecklingen av ett flertal kliniska program såväl som i utbildningen av ST-läkare och läkarkandidater.
- 2.2 År 2018 rekryterades Paula Klurfan till Sahlgrenska Universitetssjukhuset ("Sahlgrenska") där hon började arbeta som neurokirurg via ett särskilt förordnande. Ett särskilt förordnande är ett tillfälligt tillstånd att utöva läkaryrket utan svensk läkarlegitimation. Enligt Sahlgrenska hade Paula Klurfan en unik kompetens och erfarenhet som saknades bland andra neurokirurger i Sverige.
- 2.3 Efter att ha arbetat på Sahlgrenska via särskilda förordnanden i tre år ansökte Paula Klurfan om svensk läkarlegitimation hos

Socialstyrelsen. En sådan legitimation var en förutsättning för att Paula Klurfan skulle få en trygg anställningssituation och det var även en förutsättning för att hon skulle kunna bli överläkare i Sverige, dvs. motsvarande den tjänst hon haft i Kanada.

- 2.4 Socialstyrelsen avslag Paula Klurfans ansökan med den kortfattade motiveringen att hon inte visat att hon hade förvärvat motsvarande kompetens som läkare i Sverige. För att erhålla svensk läkarlegitimation behövde Paula Klurfan, enligt Socialstyrelsen, antingen göra ett kunskapsprov och praktisk tjänstgöring eller gå en kompletterande utbildning via högskola och göra allmäntjänstgöring ("AT").
- 2.5 Enligt Socialstyrelsen tar det 2–4 respektive 1–3 år att få läkarlegitimation genom de anvisade vägarna. I Paula Klurfans fall hade det inneburit att hon behövt avbryta sin tjänst på Sahlgrenska och sätta sin karriär på paus i åtminstone ett år med stora konsekvenser som följd, inte minst ekonomiska. I praktiken hade det inneburit att hon hade behövt flytta från Sverige för att arbeta någon annanstans. För Paula Klurfan var de anvisade vägarna inte realistiska alternativ.
- 2.6 Paula Klurfan anlidade därför en advokat med särskild erfarenhet av behörighetsärenden inom hälso- och sjukvård och överklagade Socialstyrelsens beslut till förvaltningsrätten. Paula Klurfan vann i förvaltningsrätten men Socialstyrelsen vidhöll sin uppfattning att Paula Klurfan inte visat att hon hade tillräcklig läkarkompetens och överklagade till kammarrätten. Med hjälp av sin advokat kunde Paula Klurfan bemöta myndighetens invändningar och även kammarrätten gav henne rätt.

- 2.7 Paula Klurfan har alltså vunnit ett överklagat mål om läkarlegitimation mot Socialstyrelsen i förvaltningsdomstol. Vinsten har inneburit att hon har fått möjligheten att utöva sitt yrke i Sverige. För att tillvarata sin rätt mot Socialstyrelsen har Paula Klurfan haft rättegångskostnader uppgående till 41 250 kronor avseende ombudsarvode.
- 2.8 Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2022 ref. 10 slagit fast att rätten till en rättvis rättegång innebär att en enskild som vunnit ett överklagat förvaltningsmål kan ha rätt till ersättning för sina rättegångskostnader, men att en sådan begäran inte kan prövas i förvaltningsdomstol. Den får i stället prövas i allmän domstol med tillämpning av regler om skadestånd.
- 2.9 Paula Klurfans uppfattning är att Socialstyrelsen gjort en felaktig bedömning när myndigheten avslog hennes ansökan om svensk läkarlegitimation, att hon haft fog för att anlita ombud för att få beslutet ändrat i förvaltningsdomstolarna och att hennes ombudskostnader har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet. För att få ersättning för sina ombudskostnader har Paula Klurfan därför väckt denna talan i allmän domstol.

3 GRUNDER

- 3.1 Paula Klurfan har efter överklagande vunnit mot Socialstyrelsen i ett förvaltningsmål rörande hennes ansökan om legitimation som läkare.
- 3.2 Förvaltningsmålet har varit av stor betydelse för Paula Klurfan då det har påverkat hennes möjlighet att utöva sitt yrke i Sverige. Frågorna i målet har inte varit av enkel beskaffenhet och det kan

antas att Paula Klurfan skulle haft svårt att tillvarata sin rätt utan ett juridiskt skolad ombud. Paula Klurfan har haft fog att anlita ombud och de kostnader om 41 250 kronor för arbetet som hennes advokat har lagt ner har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet.

- 3.3 Den omständigheten att Paula Klurfan har saknat möjlighet att få ersättning för sina rättegångskostnader i förvaltningsmålet utgör en överträdelse av hennes rätt till en rättvis rättegång enligt 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen och artikel 6.1 i Europakonventionen.
- 3.4 Till följd av överträdelsen har Paula Klurfan, enligt bestämmelsen i 3 kap. 4 § skadeståndslagen, rätt till ersättning för ren förmögenhetsskada motsvarande hennes rättegångskostnader i förvaltningsmålet och ersättning för annan ideell skada som, med hänsyn till den stress och oro som överträdelsen orsakat henne, skäligen kan uppskattas till 30 000 kronor. Skadeståndet är nödvändigt för att gottgöra överträdelsen.

4 BAKGRUND

4.1 Om Paula Klurfan och hennes yrkesmässiga bakgrund

- 4.1.1 Paula Klurfan är 51 år och bor tillsammans med sin man i Kullavik utanför Göteborg. Hon kommer ursprungligen från Argentina och är svensk medborgare sedan 2023. Idag arbetar hon som neurokirurg vid Sahlgrenska och är doktorand på Institutionen för neurovetenskap och fysiologi vid Göteborgs universitet.

4.1.2 År 1998 tog Paula Klurfan läkarexamen vid Universidad de Buenos Aires och år 2004 blev hon specialist i neurokirurgi efter tjänstgöring på Hospital Francés i Buenos Aires. Därefter genomförde hon en tvåårig subspecialisering i neurokirurgi vid University of Toronto och vid McMaster University i Ontario i Kanada. Paula Klurfan arbetade därefter vid McMaster University som specialistläkare inom neurokirurgi och senare tillförordnad professor (*associate professor*). Hon var även aktiv i utvecklingen av ett flertal kliniska program såväl som i utbildningen av ST-läkare. Paula Klurfans roll som associate professor och specialistläkare i Kanada motsvarar en roll som docent och överläkare i Sverige.

4.2 Paula Klurfan flyttar till Sverige och börjar arbeta som specialist inom neurokirurgi på Sahlgrenska via ett särskilt förordnande

4.2.1 Efter att ha arbetat som läkare i över tjugo år i Argentina och Kanada flyttade Paula Klurfan till Sverige år 2017 tillsammans med sin man och barn.

4.2.2 År 2018, efter att Paula Klurfan lärt sig svenska, rekryterades hon av Sahlgrenska, som visade sig mycket angeläget att anställa henne. Enligt sjukhuset medförde hennes specialisering inom både vaskulär neurokirurgi och neurovaskulär intervention att hon hade en unik spetskompetens som sjukhuset ”sökt under längre tid för att komplettera Sahlgrenskas storsatsning på högteknologisk vårdmiljö”. Den 8 oktober 2018 ansökte därför sjukhusets huvudman – Västra Götalandsregionen – om ett särskilt förordnande som neurokirurg för Paula Klurfan. (Se regionens ansökan om särskilt förordnande, [bilaga 1.](#))

- 4.2.3 Ett särskilt förordnande är ett tillfälligt tillstånd att utöva läkaryrket utan svensk läkarlegitimation som gäller för en viss tjänst. Särskilda förordnanden är främst till för att olegitimerade läkare ska kunna genomföra utbildningstjänster som allmän tjänstgöring, praktisk tjänstgöring eller specialisttjänstgöring. Ett förordnande kan dock utfärdas även i andra fall om det finns särskilda skäl, såsom att det föreligger ett behov av specialistkompetens inom ett område det råder brist i. (Se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om särskilt förordnande att utöva läkaryrket HSLF-FS 2022:20, 2 kap. 1 § samt 3 kap. 2, 4, 7 och 8 §§.)
- 4.2.4 Den 14 november 2018 beviljade Socialstyrelsen regionens ansökan. Paula Klurfan anställdes därefter av Sahlgrenska med vikariat som förnyades årligen efter ny ansökan. På så sätt arbetade Paula Klurfan som neurokirurg på sjukhuset fram till att hon meddelades svensk läkarlegitimation i mars år 2024. (Se Socialstyrelsens beslut om särskilda förordnanden under perioden 2018–2023, bilaga 2.)
- 4.3 Paula Klurfan ansöker på egen hand om svensk läkarlegitimation hos Socialstyrelsen**
- 4.3.1 Under tiden som Paula Klurfan arbetade som specialistläkare på Sahlgrenska via särskilda förordnanden inledde hon processen för att erhålla svensk läkarlegitimation. En sådan legitimation var en förutsättning för att Paula Klurfan skulle få en trygg anställnings-situation och det var även en förutsättning för att hon skulle kunna bli överläkare i Sverige, dvs. motsvarande den tjänst hon haft i Kanada. Under tiden som Paula Klurfan arbetade via särskilda förordnanden hade hon en lägre befattning och betydligt

lägre lön än kollegor med motsvarande erfarenhet och kompetens som hon. Det var även en osäker anställningssituation eftersom förordnandena gällde för ett år åt gången och det var således upp till Paula Klurfans dåvarande och framtida chefer att avgöra om hennes anställning skulle förlängas.

- 4.3.2 Som ett första steg i processen för att erhålla svensk läkarlegitimation ansökte Paula Klurfan den 5 december 2019 om att få sin utländska utbildning granskad och godkänd av Socialstyrelsen (se Paula Klurfans ansökan om granskning av utbildning, [bilaga 3](#)). Socialstyrelsen ansåg att hennes utbildning till längd, nivå och innehåll väsentligen överensstämmer med en svensk läkarutbildning (se Socialstyrelsens beslut om granskning av utbildning den 15 juli 2020, [bilaga 4](#) samt 4 och 5 §§ i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om legitimation och annat behörighetsbevis vid utbildning från tredjeländ HSLF-FS 2017:80).
- 4.3.3 Efter att ha fått utbildningen godkänd av Socialstyrelsen lämnade Paula Klurfan den 3 december 2021 in en ansökan om svensk läkarlegitimation via Socialstyrelsens hemsida. Under ansökningsprocessen gav hon, utöver intyg över sin utbildning och arbetslivserfarenhet, även in ett antal rekommendationsbrev från läkare i Kanada och Sverige. (Se Paula Klurfans ansökan om läkarlegitimation, [bilaga 5](#), examensbevis, [bilaga 6](#), intyg om fullgjord AT-tjänst i Argentina, [bilaga 7](#), intyg om tjänstgöring som specialistläkare på Sahlgrenska Universitetssjukhuset, [bilaga 8](#), intyg från överläkare och adjungerad professor ██████████, [bilaga 9](#), rekommendationsbrev från professor ██████████, [bilaga 10](#), rekommendationsbrev från överläkare och

sektionschef för neurokirurgi [REDACTED] bilaga 11 och intyg från professor och institutionschef [REDACTED] och chefskirurg [REDACTED], bilaga 12.)

4.3.4 Under ansökningsprocessen gjorde Paula Klurfan gällande att hon skulle beviljas svensk läkarlegitimation med stöd av 4 kap. 2 § patientsäkerhetslagen (2010:659) (se mejlkorrespondens mellan Paula Klurfan och Socialstyrelsens handläggare, bilaga 13, s. 1). Enligt bestämmelsen får läkarlegitimation beviljas en läkare som inte genomgått utbildning eller praktisk tjänstgöring i Sverige, men som på annat sätt förvärvat motsvarande kompetens.

4.4 Socialstyrelsen avslår Paula Klurfans ansökan om svensk läkarlegitimation

4.4.1 Den 17 februari 2022 avslog Socialstyrelsen Paula Klurfans ansökan om läkarlegitimation. Myndigheten anförde följande angående prövningen av om Paula Klurfan kunde anses ha ”förvärvat motsvarande kompetens” enligt ovan nämnda bestämmelse i 4 kap. 2 § patientsäkerhetslagen (se Socialstyrelsens avslagsbeslut om läkarlegitimation den 17 februari 2022, bilaga 14, s. 2):

Av förarbeten till behörighetslagstiftningen (prop. 1997/98:109 s. 155) framgår det att [det] kan tänkas förekomma undantagsfall där en person på annat sätt än genom att avlägga angiven examen har skaffat sig en fullgod kompetens och där det skulle framstå som stötande om yrkesutövaren inte kunde beredas möjlighet att erhålla legitimation. Bestämmelsen är således avsedd att vara en ventil som kan tillämpas i enstaka fall.

Vi bedömer att du inte har visat att du på något annat sätt har fått motsvarande kompetens som läkare. Vi anser inte heller att det är frågan om ett sådant undantagsfall att det skulle framstå som stötande att du inte bereds möjlighet att få legitimation eftersom det finns olika vägar till legitimation som är tillgängliga för dig. Att du har tjänstgjort inom din specialitet i Sverige i cirka 3 år

ändrar inte vår bedömning. Din ansökan om legitimation som läkare ska därför avslås.

- 4.4.2 Socialstyrelsen bedömde alltså att Paula Klurfan inte hade visat att hon hade den kompetens som krävs för att erhålla svensk läkarlegitimation. Detta trots att Paula Klurfan vid den aktuella tiden hade arbetat som specialistläkare i tjugo år, varav de senaste tre åren på Sahlgrenska med mycket goda vitsord. I stället hänvisade Socialstyrelsen Paula Klurfan till andra tillgängliga vägar för att beviljas legitimation.
- 4.4.3 För att en läkare som är utbildad utanför EU/EES ska kunna beviljas svensk legitimation är denne i regel anvisad till två alternativa vägar. Den ena vägen – ”vägen via Socialstyrelsen” – innefattar bl.a. ett kunskapsprov, en kurs i svenska författningar och en sex månader lång praktisk tjänstgöring. Den andra vägen – ”vägen via kompletterande utbildning” – innefattar en 60 högskolepoäng lång kompletterande utbildning samt AT-tjänstgöring om 18 månader. Enligt Socialstyrelsen tar det 2–4 respektive 1–3 år att få läkarlegitimation genom de anvisade vägarna. (Se skärmlapp från Socialstyrelsens hemsida, hämtad den 15 september 2025, [bilaga 15](#). Se även 5–9 §§ och 10 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om legitimation och annat behörighetsbevis vid utbildning från tredjeland HSLF-FS 2017:80.)
- 4.4.4 Om Paula Klurfan skulle genomföra någon av de anvisade vägarna hade det inneburit att hon behövt avbryta sin tjänst som specialistläkare samt den forskning hon bedrev på Sahlgrenska under minst ett års tid. Hon hade alltså behövt sätta sin karriär på paus för att bevisa att hon hade grundläggande läkarkompetens.

Det var inte ett realistiskt alternativ för Paula Klurfan. I praktiken hade det inneburit att hon hade behövt flytta från Sverige för att arbeta någon annanstans.

4.5 Paula Klurfan anlitar en advokat och överklagar framgångsrikt Socialstyrelsens beslut till förvaltningsrätten

4.5.1 Såväl Paula Klurfan själv som hennes arbetsgivare, Sahlgrenska, ansåg att hon genom sin utbildning och arbetslivserfarenhet med råde hade förvärvat motsvarande kompetens som om hon hade utbildat sig och gjort praktisk tjänstgöring i Sverige. I sitt beslut hade Socialstyrelsen dock inte specificerat på vilket sätt som hennes kompetens var otillräcklig, vilket enligt Paula Klurfan gjorde det svårt att bemöta beslutet. Eftersom det var av avgörande betydelse för Paula Klurfan att erhålla svensk läkarlegitimation valde hon att söka juridisk hjälp. Paula Klurfan anlidade då en advokat med särskild erfarenhet av behörighetsärenden inom hälso- och sjukvård.

4.5.2 Genom sin advokat överklagade Paula Klurfan den 10 mars 2022 Socialstyrelsens beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm. Mot bakgrund av att Socialstyrelsen ansåg att hennes utbildning var jämförbar med den svenska läkarutbildningen, identifierade advokaten problemet som att myndigheten menade att Paula Klurfan inte hade visat tillräcklig praktisk grundkompetens. I överklagandet jämförde därför advokaten Socialstyrelsens krav för fullgjord AT-tjänst (dessa framgår av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om allmäntjänstgöring för läkare SOSFS 1999:5) med Paula Klurfans tjänst vid Sahlgrenska. Advokaten konstaterade därvid att ”Paula Klurfan har uppfyllt de delmål för de flesta sjukdomstillstånd inom internmedicin,

kirurgi, psykiatri och allmänmedicin, som ingår i kapitel 3–6” samt att hon har ”uppfyllt alla de allmänna delmålen i kapitel 2”. Advokaten gav även in ett nytt intyg från överläkare och sektionschef för neurokirurgi på Sahlgrenska, [REDACTED], där han bekräftade att informationen som angavs i överklagandet var korrekt. Slutligen anförde advokaten att Paula Klurfans kompetens framgick av hennes tidigare ingivna rekommendationsbrev, forskningsarbete och undervisningsarbete samt att Socialstyrelsen granskat hennes utbildning och kompetens inför beslutet om särskilt förordnande. (Se Paula Klurfans överklagande till förvaltningsrätten den 10 mars 2022, [bilaga 16](#) och intyg från överläkare och sektionschef för neurokirurgi [REDACTED], [bilaga 17](#).)

4.5.3 I sitt efterföljande yttrande anförde Socialstyrelsen endast att vad Paula Klurfan anförnt inte gav myndigheten anledning att ändra sitt ställningstagande (se Socialstyrelsens yttrande över överklagandet den 14 mars 2022, [bilaga 18](#)).

4.5.4 Den 2 juli 2023 meddelade Förvaltningsrätten i Stockholm dom vari Socialstyrelsens beslut upphävdes och målet återförvisades till myndigheten. Förvaltningsrätten noterade att det är den som ansöker om legitimation som har att visa att han eller hon har de kunskaper och färdigheter som krävs samt att bestämmelsen i 4 kap. 2 § patientsäkerhetslagen är avsedd att vara en ventil som kan tillämpas i enstaka fall. Domstolens bedömning var dock att utredningen i målet gav stöd för att Paula Klurfans kompetens var tillräcklig. Förvaltningsrätten fäste särskild vikt vid de arbetsuppgifter som Paula Klurfan haft under de dryga tre åren som hon arbetat på Sahlgrenska. Domstolen tog också intryck av

rekommendationsbrev och anförde sammanfattningsvis att det skulle kunna anses som stötande om Paula Klurfan inte beviljades svensk läkarlegitimation. (Se Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 2 juni 2023 i mål nr 5275-22, bilaga 19.)

4.6 Socialstyrelsen överklagar förvaltningsrättens dom till kammarrätten och påstår att Paula Klurfan inte visat att hon har allmän läkarkompetens

4.6.1 Den 22 juni 2023 överklagade Socialstyrelsen förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Stockholm. I överklagandet klargjorde myndigheten sin inställning avseende Paula Klurfans kompetens. Enligt Socialstyrelsen hade Paula Klurfan visat att hon har *specialistkompetens* inom neurokirurgi, men däremot inte att hon har *allmän läkarkompetens* som täcker alla delar i en svensk läkarexamen. (Se Socialstyrelsens överklagande till kammarrätten den 22 juni 2023, bilaga 20.)

4.6.2 I överklagandet anförde Socialstyrelsen även ett antal principiella invändningar mot förvaltningsrättens dom, bl.a. att möjligheten för läkare att genomföra provtjänstgöring inom sin specialitet togs bort 2016 då det ansetts viktigt att testa grundkompetens inför beslutet att utfärda legitimation. Eftersom förvaltningsrätten kommit fram till att Paula Klurfan hade tillräcklig kompetens trots att det, enligt myndigheten, i målet saknades uttalanden om hennes grundkompetens så menade Socialstyrelsen att domstolen hade tillämpat 4 kap. 2 § patientsäkerhetslagen på ett sätt som i förlängningen innebar en risk för patientsäkerheten. (Se Socialstyrelsens överklagande till kammarrätten den 22 juni 2023, bilaga 20.)

4.6.3 Den 24 november 2023 bemötte Paula Klurfan överklagandet genom sin advokat. Advokaten beskrev utförligt att Paula Klurfan inom ramen för sin tjänst på Sahlgrenska hanterat ett brett spektrum av olika kliniska diagnoser. Advokaten hade även inhämtat ett intyg från den nya sektionschefen för neurokirurgi på Sahlgrenska, [REDACTED], där han förklarade att Paula Klurfan hade visat prov på en mycket bred allmän kompetens som läkare. Advokaten anförde även återigen att Paula Klurfan genom sitt arbete på Sahlgrenska hade fullgjort de flesta av kraven för AT-tjänst och att hon därmed visat tillräcklig grundkompetens. (Se Paula Klurfans yttrande till kammarrätten den 24 november 2023, [bilaga 21](#) och intyg från överläkare och sektionschef för neurokirurgi [REDACTED], [bilaga 22](#).)

4.6.4 Socialstyrelsen yttrade sig den 7 december 2023 och bestred att Paula Klurfan kunde anses ha fullgjort föreskriftskraven för avklarad AT-tjänst. Enligt myndigheten hade Paula Klurfan visat kompetens inom ”det invärtesmedicinska och kirurgiska området” men inte visat ”att hon uppfyller målen inom tjänstgöringsavsnitten allmänmedicin och psykiatri” (se Socialstyrelsens yttrande till kammarrätten den 7 december 2023, [bilaga 23](#)):

När det gäller området allmänmedicin finns det bland annat krav på tjänstgöring inom hemsjukvård, ätstörningar, verksamhet inom barnvårdscentral (BVC), mödravårdscentral (MVC) skolhälsovård och ungdomsmottagning. Socialstyrelsen anser att Paula Klurfan genom sin tjänstgöring på neurokirurgiska kliniken inte har visat att hon har kompetens inom dessa områden.

4.6.5 Den 19 januari 2024 yttrade sig Paula Klurfan igen. Advokaten bemötte då Socialstyrelsens senaste yttrande bl.a. genom att föra fram att Paula Klurfan, vid sitt arbete vid McMaster University i Kanada, hade undervisat i psykiatri och ett flertal andra

ämnesområden med direkt anknytning till allmänmedicin samt examinerat studenter bl.a. på grundval av deras allmänmedicinska kunskaper. Slutligen ingav advokaten ytterligare ett rekommendationsbrev samt en kursplan från McMaster University som visade att Paula Klurfan hade kompetens inom psykiatri. (Se Paula Klurfans yttrande till kammarrätten den 19 januari 2024, bilaga 24, rekommendationsbrev från överläkare och sektionschef för neurokirurgi [REDACTED], bilaga 25 och kursplan Medical Foundation 5 vid McMaster University, bilaga 26.)

4.6.6 Därefter yttrade sig Socialstyrelsen kort den 30 januari 2024 och kommenterade endast ”att de utbildningar och yrkeserfarenheter inom bl.a. psykiatri och allmänmedicin som Paula Klurfan hänvisar till är från andra länder” (se Socialstyrelsens yttrande till kammarrätten den 30 januari 2024, bilaga 27).

4.7 Paula Klurfan vinner i kammarrätten med hjälp av sin advokat och beviljas svensk läkarlegitimation

4.7.1 Den 28 februari 2024 meddelade Kammarrätten i Stockholm dom och avslog Socialstyrelsens överklagande. Domstolen fäste särskild vikt vid de slutsatser som kan dras av Paula Klurfans ingivna intyg och rekommendationsbrev i förhållande till kraven som gäller för svensk läkarutbildning. Domstolen angav följande skäl för sitt avgörande (se Kammarrätten i Stockholms dom den 28 februari 2024 i mål nr 3923-23, bilaga 28):

Av utredningen framgår bl.a. följande. Paula Klurfan har nu, genom Socialstyrelsens beslut att bevilja henne ett särskilt förordnande, arbetat som neurokirurg på Sahlgrenska Universitetssjukhuset i drygt fem år. Inget annat har kommit fram än att hon har mycket goda vitsord rörande sin kompetens som läkare i allmänhet och som specialist i neurokirurgi i

synnerhet. Utöver de intyg som gäller hennes arbete i Sverige finns även betyg, intyg och vitsord från hennes utbildning i Argentina samt utbildning och arbete i Kanada där hon under cirka 14 års tid har arbetat som neurokirurg och undervisat i olika medicinska ämnen vid ett universitet.

Det är kammarrättens samlade bedömning att Paula Klurfan, genom de handlingar och intyg som har getts in, visat att hon på annat sätt än genom sådan utbildning eller praktisk tjänstgöring som avses i 4 kap. 1 § patientsäkerhetslagen (2010:659) har förvärvat motsvarande kompetens. Det som Socialstyrelsen har fört fram medför ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

4.7.2 Socialstyrelsen överklagade inte domen och den 12 mars 2024 utfärdade Socialstyrelsen bevis om legitimation som läkare för Paula Klurfan (se bevis om läkarlegitimation, bilaga 29).

4.8 För att tillvarata sin rätt mot Socialstyrelsen har Paula Klurfan haft advokatkostnader uppgående till 41 250 kronor

4.8.1 För att tillvarata sin rätt mot Socialstyrelsen och därmed få sin ansökan om svensk läkarlegitimation beviljad ådrog sig Paula Klurfan advokatkostnader för 16,5 timmars arbete om totalt 41 250 kronor (se advokatens faktura och arbetsredogörelse, bilaga 30).

4.8.2 Paula Klurfans uppfattning är att omständigheterna i förvaltningsmålet varit sådana att hon har haft fog för att anlita en advokat och att kostnaderna för arbetet som advokaten lagt ner varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet. Hon anser därför att staten har en skyldighet att ersätta henne för de ombudskostnader hon haft för att tillvarata sin rätt mot Socialstyrelsen i förvaltningsmålet.

5 RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

- 5.1 Det följer av såväl 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen som artikel 6.1 i Europakonventionen att det under vissa förutsättningar står i strid med rätten till rättvis rättegång om enskilda saknar möjlighet att få ersättning för rättegångskostnader som de haft för att tillvarata sin rätt mot det allmänna (se t.ex. rättsfallen ”RF och rättegångskostnaderna” NJA 2015 s. 374 och *Moskalj v. Croatia*, no. 60272/21, § 82, 15 October 2024, med där angivna hänvisningar).
- 5.2 Av den anledningen har Högsta domstolen i en rad fall då det i vanlig lag saknats möjlighet för enskilda att få ersättning för sina rättegångskostnader, ändå dömt ut sådan ersättning med direkt tillämpning av 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen. Högsta domstolen har i dessa fall bedömt att rätten till rättvis rättegång kräver att enskilda som vunnit ett mål mot det allmänna och som haft fog för att anlita ombud, får ersättning för rättegångskostnader som varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet. Vid bedömningen har Högsta domstolen beaktat sakens betydelse för den enskilde, målets beskaffenhet – bl.a. målets juridiska komplexitet och omfattning – samt om handläggningen varit förenklad. (Se t.ex. rättsfallen ”RF och rättegångskostnaderna” NJA 2015 s. 374, NJA 2017 s. 503, ”Upprättelseersättningen” NJA 2018 s. 49, ”Bilen i Borås” NJA 2020 s. 908 och ”Den pantsatta bostadsrätten” NJA 2021 s. 235.)
- 5.3 Vad gäller förvaltningsmål har Högsta förvaltningsdomstolen i rättsfallet HFD 2022 ref. 10 bedömt att det inte är möjligt att, på ett motsvarande sätt som i allmän domstol, döma ut ersättning för

rättegångskostnader med direkt tillämpning av grundlagsbestämmelsen i de fall rätten till rättvis rättegång skulle kräva det. Högsta förvaltningsdomstolen bedömde i målet att det inte fanns skäl att med hänvisning till rätten till rättvis rättegång frångå den förvaltningsrättsliga ”kvittningsprincipen” om att vardera parten står sina egna kostnader. I stället hänvisade Högsta förvaltningsdomstolen till möjligheten för enskilda att i efterhand begära ersättning för sina rättegångskostnader i allmän domstol genom reglerna om skadestånd. (Se rättsfallet HFD 2022 ref. 10, särskilt p. 30–34.)

- 5.4 Högsta förvaltningsdomstolens avgörande innebär alltså att enskilda alltså saknar möjlighet att i förvaltningsprocessen få ersättning för sina rättegångskostnader, oavsett utgång i målet och oavsett om den enskilde haft fog för att anlita ombud. Frågan om avsaknaden av en möjlighet till ersättning står i strid med rätten till en rättvis rättegång i det enskilda fallet får, enligt Högsta förvaltningsdomstolen, bedömas inom ramen för en skadeståndstalan mot staten.
- 5.5 Förutsättningarna för statens skadeståndsskyldighet har i detta avseende tydliggjorts sedan staten, genom Justitiekanslern, under sommaren 2024 för första gången gick med på att betala skadestånd för rättegångskostnader i ett förvaltningsmål med hänvisning till rätten till rättvis rättegång. Justitiekanslern bedömde att omständigheterna i förvaltningsmålet varit sådana att den enskilde hade ”behövt ett juridiskt skolad ombud” och att avsaknaden av en möjlighet att få rättegångskostnaderna ersatta i någon form därmed utgjorde en överträdelse av rätten till rättvis rättegång, vilket utlöste statens skadeståndsskyldighet enligt

3 kap. 4 § skadeståndslagen. (Se Stockholms tingsrätts dom den 16 juli 2024 i mål nr FT 11925-24, bilaga 31, och Justitiekanslerns medgivande av talan den 11 juli 2024 i mål nr FT 11925-24, bilaga 32. Se även Justitiekanslerns beslut den 25 februari 2025, dnr 2024/7674, bilaga 33, där Justitiekanslern bedömde att staten var skadeståndsskyldig för rättegångskostnader i ett förvaltningsmål om återkrav av assistansersättning.)

- 5.6 Det står alltså numera klart att avsaknaden av en rätt till ersättning för rättegångskostnader som enskilda har ådragit sig i ett förvaltningsmål i vissa fall innebär en överträdelse av rätten till rättvis rättegång som medför skadeståndsskyldighet för staten. En överträdelse föreligger i de fall som den enskilde vunnit förvaltningsmålet och då omständigheterna varit sådana att den enskilde haft fog att anlita ombud. I en sådan situation har den enskilde rätt till skadestånd motsvarande de rättegångskostnader som har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet.
- 5.7 Paula Klurfans uppfattning är att hon har haft fog för att anlita ombud för att tillvarata sin rätt gentemot Socialstyrelsen i det bakomliggande förvaltningsmålet. Hon har därför rätt till skadestånd för de rättegångskostnader som har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet. I avsnittet nedan redogör hon närmare för detta.

6 PAULA KLURFAN HAR RÄTT TILL ERSÄTTNING FÖR SINA BEFOGADE RÄTTEGÅNGSKOSTNADER

6.1 Paula Klurfan har haft fog för att anlita ombud

6.1.1 Tingsrätten har först att pröva om Paula Klurfan haft fog för att anlita ombud i förvaltningsmålet. Paula Klurfans uppfattning är att Socialstyrelsen gjort en felaktig bedömning när myndigheten avslog hennes ansökan om svensk läkarlegitimation och att hon haft fog för att anlita ombud för att få beslutet ändrat i förvaltningsdomstolarna. Skälen för det är följande.

6.1.2 *För det första* kan det konstateras att förvaltningsmålet har varit avgörande för Paula Klurfans möjlighet att utöva sitt yrke i Sverige och det har därmed varit av stor personlig och ekonomisk betydelse för henne. En svensk läkarlegitimation är en förutsättning för att långsiktigt kunna arbeta som läkare i Sverige. Det var även en förutsättning för att Paula Klurfan skulle kunna bli överläkare i Sverige, dvs. motsvarande den tjänst och titel hon tidigare haft i Kanada. Socialstyrelsens beslut har således haft stor betydelse för Paula Klurfans karriärmöjligheter och därmed även hennes inkomstförutsättningar. Om Paula Klurfan hade tagit någon av de anvisade vägarna för att erhålla läkarlegitimation – ”vägen via Socialstyrelsen” eller ”vägen via kompletterande utbildning” – hade det inneburit att hon behövt avbryta sin tjänst på Sahlgrenska samt den forskning hon bedrev i minst ett år, sannolikt flera. Detta hade fått stora konsekvenser för hennes karriär, inte minst ur ett ekonomiskt perspektiv. I praktiken hade det inneburit att hon behövt flytta från Sverige för att arbeta någon annanstans.

- 6.1.3 *För det andra* har förvaltningsmålet inte varit av enkel beskaffenhet. Det kan konstateras att det är Paula Klurfan som har haft bevisbördan i målet. Det har därmed ankommit på henne att visa att hon har de kunskaper och erfarenheter som krävs (se t.ex. prop. 1983/84:179 s. 35 f.). Det har dessutom varit fråga om tillämpning av den s.k. ”ventilen” i 4 kap. 2 § patientsäkerhetslagen som enligt förarbeten enbart ska tillämpas ”i enstaka fall” (se prop. 1997/98:109 s. 155). Det saknas vägledande praxis kring när den aktuella bestämmelsen ska tillämpas men uppenbarligen var Socialstyrelsen av uppfattningen att den inte var avsedd att tillämpas i en situation som den aktuella. Till stöd för denna uppfattning har Socialstyrelsen anfört en rad systematiska och principiella argument som det hade varit svårt för Paula Klurfan att bemöta på egen hand. Målet har sammantaget rört en fråga som krävt ingående utredning och omfattande bevisning för att Paula Klurfan skulle kunna tillvarata sina rättigheter och få beslutet ändrat.
- 6.1.4 Sammanfattningsvis har Paula Klurfan haft fog för att anlita ombud för att få Socialstyrelsens beslut att avslå hennes ansökan om svensk läkarlegitimation ändrat i förvaltningsdomstolarna.
- 6.2 Kostnaderna för arbetet som Paula Klurfans ombud utfört har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet**
- 6.2.1 Om tingsrätten bedömer att Paula Klurfan har haft fog för att anlita ombud har hon rätt till skadestånd för de rättegångskostnader hon haft som varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet.

- 6.2.2 För att tillvarata sin rätt mot Socialstyrelsen har Paula Klurfan haft rättegångskostnader om totalt 41 250 kronor. Kostnaderna avser ersättning för ombud och motsvarar 16,5 timmars arbete à 2 500 kronor. I målet har advokaten upprättat ett överklagande till förvaltningsrätten samt en svarsskrift i kammarrätten och ytterligare ett yttrande i kammarrätten. (Se advokatens faktura och arbetsredogörelse, bilaga 30.)
- 6.2.3 Det arbete som advokaten lagt ned i målet har varit befogat med hänsyn till sakens beskaffenhet och kostnaderna får därför anses skäliga. Det bör härvid även beaktas att det är fråga om en advokat med särskild erfarenhet av behörighetsärenden inom hälso- och sjukvård.

7 PAULA KLURFAN HAR ÄVEN RÄTT TILL 30 000 KRONOR I IDEELLT SKADESTÅND

- 7.1 Utöver ekonomisk skada ska staten enligt 3 kap. 4 § skadeståndslagen även ersätta annan ideell skada som uppkommit till följd av att en skadelidandes fri- och rättigheter enligt Europa-konventionen eller regeringsformen har överträtts i den utsträckning det är nödvändigt för att gottgöra överträdelsen.
- 7.2 Ersättningen ska enligt 5 kap. 8 § skadeståndslagen bestämmas efter vad som är skäligt med hänsyn till överträdelsens art och omständigheterna i övrigt. Det ideella skadeståndet ska kompensera bl.a. för den frustration, oro, maktlöshet och stress som överträdelsen inneburit. Avgörande vid fastställande av ersättning för annan ideell skada är hur en konstaterad överträdelse typiskt sett upplevs av en person i den skadelidandes situation. (Se prop. 2017/18:7 s. 31 och s. 64 f. Se även rättsfallet

”Det oriktiga förvaltarekapet” Högsta domstolens dom den 25 april 2025 i mål nr T 1101-24.)

7.3 Som anförts ovan har Paula Klurfan haft fog för att anlita ombud i förvaltningsmålet och därigenom ådra sig ombudskostnader. Överträdelsen av hennes rätt till rättvis rättegång består i att hon inte har kunnat få ersättning för sina befogade ombudskostnader i förvaltningsmålet. En enskild som med fog anlitat ombud i ett förvaltningsmål upplever typiskt sett stress och oro över de ombudskostnader denne behöver ådra sig under förvaltningsprocessen. På samma sätt har Paula Klurfan, utöver att hon oroat sig över utgången i sakfrågan, även känt stress och oro över att hon har ådragit sig ombudskostnader som inte har kunnat ersättas i förvaltningsmålet. Enligt den rådande ordningen har Paula Klurfan varit hänvisad till att begära ersättning för sina rättegångskostnader i ett förfarande som är separerat från förvaltningsmålet, som är osäkert till sin utgång och i vilket hon dessutom riskerar att behöva stå statens rättegångskostnader vid förlust. Dessa omständigheter har bidragit till Paula Klurfans känslor av stress och oro. Mot den bakgrunden har Paula Klurfan – även om hon skulle få framgång med sitt skadeståndsanspråk mot staten – lidit ideell skada.

7.4 Med hänsyn till det ovan anförda anser Paula Klurfan att hon bör tillerkännas ersättning med skäliga 30 000 kronor för ideell skada, samt att en sådan ersättning är nödvändig för att gottgöra överträdelsen. Det begärda beloppet motsvarar den nivå på belopp som Europadomstolen har dömt ut. (Se t.ex. rättsfallen *Zustović v. Croatia*, no. 27903/15, § 133, 22 April 2021, *Dragan Kovačević v. Croatia*, no. 49281/15, § 93, 12 May 2022 och

Moskalj v. Croatia, no. 60272/21, § 101, 15 October 2024, där Europadomstolen har dömt ut 3 000 euro i ideell ersättning vid överträdelser av rätten till rättvis rättegång bestående i att det saknats möjligheter för den enskilde att få sina rättegångskostnader ersatta i mål mot det allmänna.)

8 BEVISUPPGIFT

8.1 Paula Klurfan kommer av processekonomiska skäl att lämna bevisuppgift efter att staten har ingett svaromål.

Som ovan,

Erik Scherstén

Leonard Garg

Màxim del Ríó Diaz